

ACC. N.R. M. 12303:1.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Curt Wallni

Härad: Järrestad

Adress: Gladsax

Socken: Vallby

Berättat av: Anna Lemcke.

Uppteckningsår: 1939.

Född år 1875 i Borrby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Lågen om "jättagäret" vid Skimringehus.

Mellan Brolshögs kyrka och Skimringehus gick för ^(cirka 2 mi) ett stort stengärde. För cirka 15 år sedan slops det till markadom. Det kallades allmänt för "jättagäret."

Om "jättagäret" påstods, att jätterns fru, fru Vlfstand, byggt det mellan mässorna. Hon var borgfru på Skimringehus och tog ihop efter ihop i ett strumpband och stängde iväg mot kyrkan, så att "jättagäret" bildades.

Varför mellan
mässorna? Var
det för att förgöra
kyrkan?

(Upptecknarens anmärkning: En egendomlig
men icke dess mindre intressant berättelse.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 12303 : 2.Landskap: SkåneUpptecknat av: Curt Wallin.Härad: JärrestadAdress: GladsaxSocken: Vallby.Berättat av: Anna Lemtke.Uppteckningsår: 1939.Född år 1875 i BorrbyLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV2.

Blandning förlägger här. Jens Holgersen Ulfstand,
Skinneringehus byggherre, kallas av befolkningen
här fortfarande för "jätten." Hans gravhöj i
Vallby kyrka kallas "jättens grav", osv. Så har
hans fru också utmärkts med jättelika egenskaper.
Hon kallas "jätinnan" eller "jättens fru" eller
"jätinnan som var borgfru på Skinneringehus."
Så nämligen borde denna jätinna ha förmä-
tats med jätinnan på Bornholm, som också
nämligen ha kastat mycket sten in över Östersjön.
I en annan variant av sägnen om "jätta-
gäret" heter det också, att det var jätinnan på
Bornholm, som kastade stenarna. Jfr. Adels
Bornerantz' uppteckning i boken "Skinneringehus", s. 61!).

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12303:3.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Curt Wallin

Härad: Järrestad

Adress: Gladsax

Socken: Vallby

Berättat av: Luna Lemke.

Uppteckningsår: 1939.

Född år 1875 i Borrbý

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Jätinnan på Skimringehus kastade sandstenen
från Gotthand till Skimringehus.

"Jätten" Hufstand, som byggde Skimringehus
hade en fru - borgfru på Skimringehus -
som kallades "Jätinnan." När Skimringehus
skulle byggas, bodde de på Gotthand. Hon tog
stenar i vitt stumpeband och kastade till Ski-
mingehus. Med den stenen byggde de sin borg.
Sådan sten från Gotthand, sandsten kallas den,
syns ännu i borgmurarnas hörn.

ACC. N:R. M. 12303 : 4.Landskap: SkåneUpptecknat av: Curt WallinHärad: JärrestadAdress: GladsaxSocken: Vallby.Berättat av: Inna Lemke.Uppteckningsår: 1939.Född år 1875 i BorrbyLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4/

Kung Hans' besök på Skinnvingeboms.

En gång kom kungen, han hette Hans, på besök till Ulfstand på Skinnvingeboms. Ulfstand bjöd på en fin måltid. Kungen, som var glad i mat, blev glad och sade, att Ulfstand fick begära vad han ville, så skulle han få det. Ulfstand visste, att kungen brukade sitta länge till bords, och han sade: "Jag önskar på så mycket jord, som jag hinner bringga medan kungen äter." Det beviljades. Innan kungen ännu hunnit sluta måltiden, kom Ulfstand tillbaka. I ena handen hade han en träskubbe och i den andra en hare. Han ville

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.12303:5.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lust Wallin.

Härad: Järrestad

Adress: Gladsax

Socken: Vallby.

Berättat av: Anna Lemcke.

Uppteckningsår: 1939.

Född år 1875 i Borrby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

därunder visa, att han ej "lärt sig braare om"
än att han "hunnit skjuta hären och dra
upp stubben."

ACC. N:R. M. 12303:6.Landskap: SkåneHärad: JärrestadSocken: VallbyUppteckningsår: 1939.Upptecknat av: Curt WallinAdress: GlagsaxBerättat av: En Anna Lantke.Född år 1875 i BorrbyLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV6.Kyrkstädersskorna och Ulfstads gravhor.

Gamla kvinnor brukade för sköta skö-
ningen i Vallby kyrka. Innan golvet omblades,
fanns en bräcka i golvet, så att man kunde
komma ned i det "ulfstadska gravhor."
När kvinnorna städade kyrkan, brukade
de öppna bräckan och slänga ned soporna
i gravhor.

ACC. N:R. M.12303:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Glad sax
 Socken: Vallby Berättat av: Anna Lembke
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1875 i Boerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Underjordisk gång mellan Skunkhuset o Bolshögs kyrka.

De gamle påstodo, att det för skulle ha funnits
en underjordisk gång mellan Skunkhuset och
Bolshögs kyrka.

(Uppteckn.-s anm. Bär möjl. ställas i samband m.
en sägen om klostret i Bolshögs n. kyrkygård.)
Jfr. Utnesingen mellan Lundstads slott och kyrka!

→
Lundstads slott. Per Carin, född
1871, som skrivit denna i
Lundstads slott.

ACC. N:R. M. 12303: 8.Landskap: SkåneUpptecknat av: Curt WallinHärad: JärrestadAdress: GladsaxSocken: VallbyBerättat av: Anna Lembke.Uppteckningsår: 1939.Född år 1875 i BorrbyLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV8.Branbo-Hitta och Mariken.

På Blinnings ås i Bolsteds socken ligger för en väldig sten, kallad "Branbo-stenen". För några år sedan sprängdes stenen och användes vid ombyggnaden av Skillinge hamn. Men "Branbo-backen" utmärker ännu den plats, där stenen en gång låg.

Berättarens mor, som var född i Ö. Nöbbelöv, hade berättat följande:

Under "Branbo-stenen" bodde ett dakt brott, som hette Hitta. Han kallades "Branbo-Hitta". En kväll höjde en dräng vid namn Mariken förti stenen, som låg i ett vägen. Hitta stod

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12303:9.Landskap: SkåneHärad: JärrestadSocken: VallbyUppteckningsår: 1939.Upptecknat av: Eust WallinAdress: GlagsaxBerättat av: Anna Lemcke.Född år 1875 i BorrbyLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

utänfri skenen. Och Märken sade: "Kitta, ska
vi dansa?" Och Märken kom av vagnen med
delsarna och fick dansa till "bockarna
böja' gata på mor'n." Och då sade Kitta:
"Nu gater bocken den värte, (= värte)
Så dansar ja' må' Märken.
Nu gater bocken den blå,
nu får ja' låta Märken gå.
Nu gater bocken den röd (= röde),
de gör'in ska' alla di dö'e (= döde).

Då hade Märken dansat så länge, att han
hade fötterna uppstötta. Och han föll ner och
dog. Därpå uppläs slutet av versen, som har bli-
vit ett allmänt kalsätt: "Se gör'in ska' alla di dö'e."

(Obs! En variant av denna sång finns i
Folkminnen och folksånger, årg. 1915 s. 136.)

Skriv endast på denna sida!

M. 12303: 10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Gladsax
 Socken: Vallby Berättat av: Fru Anna Lembke
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1875 i Borrby

En guldkista nedgrävd i närheten av Bolshögen.

Där Viktor Svenssons gård vid Bolshögs kyrka ägdes förr av
 Per Kristoffersson. Han gick och grävde efter en guld^{kista}~~kruka~~ där.
~~Den skulle vara nedgrävd~~ Men han hittade den inte. Det gick
 en sägen, att en kista varit nedgrävd där. Det var inte i själva
 Bolshögen men i närheten.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!